

Ilyenkor átveszi a hangsúlyt is, hiszen a szó tartalma, a mondanivaló, gyökeresen megváltozott.

A magyar mondat nem követi a sokfelé gyakori, unalmas szövegben nálunk sem ritka alany, állítmány, tárgy, határozó, jelző minta gépiességét. *Ottó ütött öt legyet a moziban.* Mi ezt az öt szót tetszőlegesen cserélgethetjük, persze nem következmények nélkül. A példában a hangsúly most Ottóé. De ha *a moziban* névelős

határozóval kezdünk, akkor az kapja a nyomatékot. Ha az *öt legyet* akarjuk kiemelni, akkor azt tesszük előre.

A magyarban gyakori az egyszavas mondat, ugyanis a beszélőt nem szorongatják alaki előírások. Egyes-egyedül az igazság, azon belül is lényeg kimondásának kötelessége.

Példa:

– Jön? – kérdezte a halál.

– Megyek, – felelt Urunk Jézus Krisztus.

Szakolczay Lajos

Fény, víz, levegő

Gopcsa Paula kiállítása a Józsefvárosi Galériában

Festőművész, aki életét a közösségnek szentelte. *Gopcsa Paula* évtizedekig rajzot és művészettörténetet tanított egy gimnáziumban, s emellett volt ereje és ideje, hogy a vörösberényi és balatonboglári művésztelepnek alapító szorgosa legyen. S akkor még nem említettem a hazai örménységhez – az övéihez – fűződő megannyi, szellemet nyitogató és megőrző tevékenységét. A genetika különös rejtélye, hogy kilencven évesen is friss. Jön-megy, külföldi utazások részvevője, a fiatalok – a jó pedagógus sosem veszti el a tanításba vetett hitét – szakmai segítőtje, istápolója.

Derűs személyisége, csöndbe burkolódzó mosolya, a művészettől ittasult életkedve átsugárzik

A 90. születésnapját ünneplő Gopcsa Paula

festményein is. Avval, hogy tárlatának *a Fény, víz, levegő* címet adta, egy kissé meghatározta kitekintését: Itália-alapélményét és a nagybányaiakhoz való vonzalmát is. S nemkülönben a táj varázslatában átélt, szinte a szakrális körökig nyújtózó magyar örménységének jelenvalóságát (*Ararát* – olaj, farost). Neki is szabadságérzet, ha nagyot haraphat a tiszta levegőből, ha a fény lélegzatsággal telítve áttetszővé teszi tájképeit – minő fénynyel ringató közegben pihennek a velencei gondolák –, és ki tudja fejezni a benne rejtőző, szeretetre és megértésre a világ megannyi sarka felé nyitó élményvilágot.

A jól válogatott kamara kiállítás anyagán is látszik, hogy grafikában éppoly biztos

Faragó Laura

Szakolczay Lajos

kező, mint a festészetben. Kedveli a portrékat (*Édesanyám* – o., farost; *Lány kakassal* – o., vászon; *Barátnőm* – o. v.; *Kati* – tempera; *Vörös hajú lány* – akvarell), s a társas kapcsolatokba, mintha részvevője volna a találkozásoknak, éppúgy belelopja érzelmvilágát, mint a szépséggel nyugtató csendéletekbe (*Nyári délután* – o. v.; *Szőlőkötőzés* – o. v.; illetve *Fényben*, *Ünnepi virágok* – mindkettő o. farost; *Almás csendélet* – o. v.; *Üveges csendélet* – vegyes technika). Városképeiben is ott az otthonosság zugait kutató *nyitott szem* fölfedező kedve, kalandra hívása (*Prága* – v. t.; *Veszprém*, *Festő utca* – o. v.; *Kis híd Vörösberényben* – pitt kréta).

Kidolgozott formák, tompított és fénnel átítatott színek jellemzik a festményeit, grafikáiban pedig az ugyancsak festőileg kimunkált megjelenítés (*Festőnő* – t.), illetve a tömör fogalmazás – lásd kisméretű linómetszeteinek két tablóját –, s a folt- és vonalhálón is áttetsző a kontúr-biztonság (*Szent György*

Önarckép

táplálkozó műveltségélménye, a reneszánszot bekalandozó tekintete, a festés lélekprogramként való vállalása, a legkisebb tárgyi emlékekben is tükröződő, önkifejezői bátorságról valló boldogságélménye színesíti a palettát, forgatja az ecsetet. Nem szükséges a tenger, vagy a fénykioszoróban megjelenített táj *imázsamolyára* térdepelnie, hogy tudtunkra adhassa, minő érzelmekatedrálisok épülnek a lelkében.

Invenciózus örömmel ragasztja össze a valós és álompillanatot – hitvallásnak is

megteszi a nem régi pápa előtti főhaj-tás (II. János Pál Szent Hedvig sírjánál – o. farost) –, hogy kifejezhesse a történelmen átsugárzó lengyel-magyar barátság örökérvényűségét. S az olaszországi barangolásokat, tanulmányutakat földidéző festmények (Velence, Firenze, Róma) – a mostani tárlaton csak a Velence-megidézések szerepelnek – szintén vallomás-értékűek, hiszen bennük visszhangzik a reneszánsz fényteltettsége, klasszikus korokon átsugárzó életteljessége.

A velencei laguna-ábrázolásokon kívül itt csupán – jóllehet a fekete-fehér szintén sugárzik – egy monotypiát látunk, ám a keresztre feszített szentséges korpuszban (*Itáliai emlék*) benne van Gopcsa Paula egész lénye. Pontosabban,

Ararát (olaj, farost)

amit a grafika Krisztus golgotai halálával sugároz: megváltásunk öröme, a világra kiterjeszhető ember-jóság diadalma.

Megjelent: *Magyar Fórum* 2018. 06. 21.

Világosító szent Gergely ünnepség Zuglóban

Mintegy 100 fő részvételével *Világosító Szent Gergely* tiszteletére tartottunk rendezvényt a Zuglói Nemzetiségek Házában május 12-én szombaton délután. Megemlékező beszédet Szent Gergelyről *Zsigmond Benedek* armenológus mondott. A *Juhász Endre* vezette Group Duduk együttes új formációban lépett fel. Dobosuktól és bőgősüktől fantasztikus improvizációt hallhattunk duduk és énekhang kíséretében. *Várady Mária* kedves vidám anekdotákkal tarkította műsorunkat. Majd *Vikol Kálmán* Zenedéjének Dó-Re-Mi ifjúsági tagozata kápráztatta el a hallgató-ságot. Záróműsorként őket a Kálmán vezényelte XVI. kerületi Corvin kórus követte. Vastaps volt a jutalmuk. Az estet a Yerevan Örmény Büfé ételköstölőjével zártuk. Finom, friss padlizsános örmény

csirkeragu volt és Gata. A finom falatok fogyasztása közben sokáig beszélgettünk.

Zárug Katalin

Várady Mária színművésznő